

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

У реаліях сьогодення одним з суперечливих і актуальних питань українського обліку вважається облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з проблемою неплатежів. Сучасний фінансовий стан підприємств України характеризується зростанням дебіторської заборгованості в структурі їх активів, що призводить до уповільнення платіжного обороту, це пояснюється тим, що в ринкових умовах дуже важко забезпечити високий рівень збуту продукції і зробити миттєву оплату. Протягом останніх років за даними Державної служби статистики України величина дебіторської заборгованості становить досить вагому частку в складі оборотних активів.

Для нормального функціонування усіх ланок підприємства керівництву необхідно мати достовірну інформацію про дебіторську заборгованість в системі розрахунків з покупцями та замовниками. Розрахунки з дебіторами пов'язані з вхідними та вихідними фінансовими потоками. Стан цих розрахунків у певний момент часу розкривається через суми дебіторської заборгованості на цей момент.

У багатьох розвинутих країнах частка дебіторської заборгованості становить близько 20%. Враховуючи дані Державної служби статистики частка дебіторської заборгованості в активах підприємства становить близько 60% і навіть більше.

Розмір дебіторської заборгованості має тенденцію до збільшення, що супроводжується негативними чинниками:

1) уповільнення оборотності капіталу, що супроводжує відволікання коштів з обороту і відповідно стримування інноваційного розвитку підприємства та може призвести до погіршення фінансового стану підприємства;

2) тривале неповернення дебіторської заборгованості призводить до обезцінення коштів і тим самим супроводжує інфляцію;

3) не погашена вчасно дебіторська заборгованість має істотний вплив на фінансову стабільність підприємства;

4) велика частка дебіторської заборгованості у структурі активів підприємства знижує ліквідність підприємства та підвищує ризик фінансових збитків.

Наявність дебіторської заборгованості на підприємствах України – нормальна ознака процесу фінансово-господарської діяльності підприємства, зумовленого самою природою та особливостями його діяльності, проте кожен суб'єкт господарювання зацікавлений в оптимізації розмірів дебіторської заборгованості.

Можна визначити такі проблеми бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості:

- суперечливий характер нормативно-правових документів з обліку дебіторської заборгованості;

- не чітке розмежування видів дебіторської заборгованості;

- непристосованість методів визначення величини резерву сумнівних боргів в обліку, які визначені П(с)БО 10;

- невміле застосування системи внутрішнього контролю обліку дебіторської заборгованості, що спричиняє проблему обґрунтованості дебіторської заборгованості загалом та по окремих видах;

- відсутність наукових і практичних розробок можливих форм бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, що забезпечило б надання якісної бухгалтерської інформації про розрахунки з дебіторами різним користувачам;

- недосконала політика управління дебіторською заборгованістю, адже саме політика управління дебіторською заборгованістю, яка представляє собою частину загальної політики управління оборотними активами і маркетингової політики підприємства, спрямованої на розширення обсягів реалізації продукції, визначає ефективність роботи підприємства.

З метою удосконалення обліку дебіторської заборгованості, необхідно здійснити такі заходи:

1. Створювати резерв сумнівних боргів та виробити порядок його визначення в обліковій політиці підприємства. Важливим елементом є нарахування резерву сумнівних боргів та його безпосереднього використання з метою покриття безнадійних заборгованостей. Особливу увагу слід приділяти розподілу дебіторської заборгованості на короткострокову, довгострокову та поточну, оцінювати перспективи забезпечення таких заборгованостей з метою уникнення неплатоспроможності покупців і замовників.

2. Своєчасно здійснювати контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості. Так, як значне перевищення фактичної дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стабільності підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування.

3. Систематично проводити інвентаризацію заборгованості, враховуючи її важливість і вплив на ліквідність підприємства. Таким чином, ефективно побудована система взаємовідносин з дебітором через механізм інвентаризації, не дасть втратити контроль над вчасністю та повнотою оплати рахунків, що потребує відповідної організації роботи зі створення організаційних засад здійснення інвентаризації дебіторської заборгованості.

Отже, дебіторська заборгованість повинна чітко відображатися в бухгалтерському обліку, відображаючи всі операції підприємства, які пов'язані з реалізацією продукції та надання послуг. Суть проблем обліку дебіторської заборгованості полягають в тому, щоб недопустити прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до стану безнадійності. Правильно організований бухгалтерський облік дебіторської заборгованості повинен мати таку систему рахунків, яка б достатньою мірою відображала і характеризувала всю господарську діяльність з вимушеною конкретизацією.

Список використаних джерел

1. Береза С. Л. Проблема визначення дебіторської заборгованості в обліку / С. Л. Береза // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки: зб. наук. пр. – 2003. – №4 (26). – С. 32-37.
2. Белоусова О. В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості / О. В. Белоусова // Конференції НУК: Економіка України в умовах глобальних викликів та загроз (2016 р., Київ): зб. тез доп. – Київ. – 2016.
3. Дубровська Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» / Є. В. Дубровська // Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка: зб. наук. пр. – 2012. – №2. – С. 202-205.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 657

Марчук Ірина

*студентка гр. ОА б1м спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Сафарова А. Т., к.е.н,
доцент кафедри обліку і аудиту*

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Інвентаризація є одним з найважливіших елементів методу бухгалтерського обліку. Вона забезпечує дотримання таких вимог до балансу і звітності як правдивість і реальність.

Проблеми документального оформлення господарських операцій у процесі інвентаризації піднімалися у працях А. С. Базарової, О. С. Височана, О. О. Височана,